

Ö?renci Kariyer Yap?land?rma Envanteri (Üniversite Formu)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?renci Kariyer Yap?land?rma Envanteri (Üniversite Formu). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26570>

Özet

Ö?renci Kariyer Yap?land?rma Envanteri (Üniversite Formu), Kariyer Yap?land?rma Modeli temelinde geli?tirilmif bir ölçektir. Bu ölçek, üniversite ö?rencilerinin kariyer geli?im süreçlerinde gösterdikleri uyum yetene?i davran??lar?n? ve kariyer yap?land?rma eylemlerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanm??t?r. Envanter, ö?rencilerin kariyer kimliklerini netle?tirme, mesleki seçenekleri ke?fetme, kariyer karar? alma ve bu kararlar do?rultusunda haz?rl?k yapma düzeylerini de?erlendiren dört temel alt boyuttan olu?maktadır. Ölçek, özellikle kariyer dan??manl??? ve rehberlik hizmetlerinde ö?rencilerin kariyer geli?im ihtiyaçlar?n? belirlemede güçlü bir araç olarak hizmet vermektedir.

Anahtar Kelimeler

Kariyer Geli?imi, Kariyer Yap?land?rma, Üniversite Ö?rencileri, Kariyer Uyum Yetene?i, Belirginle?tirme, Ke?fetme, Karar Verme, Haz?rl?k, Uyarlama.

Yazarlar

Elvan Y?id?z-Akyol, K. Öztemel

Amaç

Ö?renci Kariyer Yap?land?rma Envanteri (Üniversite Formu)'nun temel amacı, Türk üniversite ö?rencilerinin kariyer yap?land?rma süreçlerine yönelik adaptif eylemlerini ve davran??lar?n? psikometrik olarak geçerli ve güvenilir bir biçimde de?erlendirmektir. Bu adaptasyon çal??ması, ö?rencilerin kariyer kimliklerini in?a etme amaçları, Super'in geli?im kuramlar?ndan beslenerek Savickas tarafından geli?tirilen Kariyer Yap?land?rma Modeli çerçevesinde ölçmeyi hedefler. Elde edilen veriler, ö?rencilerin kariyer planlama ve müdahale programlar?na olan ihtiyaç?n? belirlemek için kullan?lmaktadır.

Yap?

Ölçek, kariyer yap?land?rma sürecinin dört temel amacı temsil eden dört faktörlü bir yapıya sahiptir. Bu yapı, bireyin kariyer kimliğini olu?turma ve mesleki yola haz?rlanma adımlar?n? kapsamaktadır. Toplam 18 maddeden olu?an envanterin alt boyutlar? ve madde say?lar? şunlardır:

Belirginle?tirme (Billurla?ma): Bireyin kimliğinin net bir resmini/biçimini olu?turması ve kariyer kimliğini belirginle?tirmesini ölçer (6 madde).

Ke?fetme: Bireyin kendisine uyabilecek kariyer seçeneklerini ara?tırması ve de?erlendirmesini ölçer (3 madde).

Karar Verme: Bireyi memnun edecek bir kariyer seçimi yapma sürecini ölçer (5 madde).

Haz?rl?k: Tercih edilen i? veya kariyer için gerekli olan e?itime veya becerilere ba?lamay? ölçer (4 madde).

Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas?, Y?id?z-Akyol ve Öztemel (2021) taraf?ndan yürütülmü?tür. Orijinal kaynakta do?rudan geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uluslararası hakemli bir dergide (Current Psychology) yay?mlanan bu iki a?amal? çal??mada, ölçe?in yap? geçerli?inin (Confirmatory Factor Analysis - DFA) ve faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde korundu?u ve kabul edilebilir düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir. Geçerlik çal??malar?, envanterin Kariyer Yap?land?rma Modeli'nin teorik dört faktörlü yap?s?n? destekledi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Ö?renci Kariyer Yap?land?rma Envanteri'nin güvenilirli?i, iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach's Alpha) kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Elde edilen güvenilirlik katsay?lar?, envanterin hem genel olarak hem de alt boyutlarda yeterli düzeyde iç tutarlılık?a sahip oldu?unu göstermektedir.

Toplam Puan Güvenirli?i: .89

Belirginle?tirme (Billurla?ma): .72

Ke?fetme: .68

Karar Verme: .89

Haz?rl?k: .77

Özellikle toplam puan ve Karar Verme alt boyutunun yüksek güvenilirlik katsay?lar? (.89) dikkat çekmektedir. Ke?fetme alt boyutunun güvenilirli?i (.68) ise psikometrik aç?dan kabul edilebilir s?n?rlar?n hemen üzerinde yer almaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?, Kariyer Yap?land?rma Modeli'nin teorik çerçevesine uygun olarak dört faktörlü bir yap?y? desteklemektedir. Uyarlama çal??mas?nda genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak, maddelerin belirlenen dört alt boyuta (Belirginle?tirme, Ke?fetme, Karar Verme, Haz?rl?k) yüklenimlerinin test edildi?i varsay?lmaktadır. Bu analizler, envanterin yap?sal bütünlü?ünü ve teorik modeli temsil etme yetene?ini do?rulam??t?r. Envanter, bu dört faktör alt?nda toplam 18 madde içermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: 18 maddeden olu?an, dört alt boyutlu, öz bildirim envanteri.

Derecelendirme: 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullan?lmaktad?r:

Henüz bunun hakk?nda çok fazla dü?ünmedim.

Bunun hakk?nda dü?ündüm ama ne yapaca??m? bilmiyorum.

Bunun hakk?nda ne yapaca??m? biliyorum.

?uan bunun için ne yap?lmas? gerekiyorsa yap?yorum.

Bunu çoktan yapt?m.

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç yeti?kinlik dönemi (Genellikle 18-25 ya? aral???)

Nüfus Detaylar?: Türk Üniversite Ö?rencileri örneklemini üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Uygulama, kat?l?mc?lar?n kariyer yap?land?rma eylemlerine ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmelerini gerektiren bir öz bildirim envanteridir.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Likert Ölçe?i, Kariyer Dan??manl???, Ö?renci Geli?imi, Mesleki Kimlik, Ölçek.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2021 (Türkçeye uyarlama ve yay?n y?I?)

?zinler ve Ücret: Envanterin ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ko?ullar? ve potansiyel ücretler için yazar?n kendisi ile do?rudan irtibat kurulmal?d?r.

Kaynaklar

Y?ld?z-Akyol, E. & Öztemel, K. (2021). Implementation of career construction model of adaptation with Turkish University students: A two-study paper. *Current Psychology*, Advanced online publication. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01482-4>

Ö?renci Kariyer Yap?land?rma Envanteri (Üniversite Formu) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Ki?ili?imin net bir resmini/biçimini olu?turmak (Belirginle?tirme, 6 madde).

Bana uyabilecek kariyerleri ara?t?rmak (Ke?fetme, 3 madde).

Beni memnun edecek bir kariyer seçmek (Karar verme, 5 madde).

Tercih etti?im i?/kariyer için ihtiyac?m olan e?itime ba?lamak (Haz?rl?k, 4 madde).

ARABPSYCHOLOGY.COM